

1. אלה פקודי משה
ואלעזר הכהן אשר פקדו את-בני ישראל בערבת מואב
על ירדן ורחו: ובאלה לא-היה איש מפקודי משה ואהרן
הכהן אשר פקדו את-בני ישראל במדבר סיני: כִּי-אמר יהוה
להם מות ימותו במדבר ולא-גותר מהם איש כי אס-כלב
בן-יפנה יהושע בן-נון: **2. גמגמי** וְתַקְרַבְנָה בְּנוֹת צִלְפַחֵד
בן-חפר בן-גלעד בן-מכיר בן-מנשה למשפחת בנות צלפחד
יוסף ואלה שמות בנותיו מחלה נעה וחגלה ומלכה ותרצה:
וְתַעֲמֹדְנָה לִפְנֵי מֹשֶׁה וּלְפָנֵי אֱלֹעֶזֶר הַכֹּהֵן וּלְפָנֵי הַנְּשִׂאִים וְכָל-
הַעֵדָה פָּתַח אֱהִי-מוֹעֵד לְאָמְרוֹ: אֲבִינֹה מֵת בַּמִּדְבָּר וְהוּא לֹא-
הָיָה בְּתוֹךְ הַעֵדָה הַנּוֹעֲדִים עַל-יְהוָה בְּעֵדֶת-קִרְחַי כִּי-בִחַטָּאוֹ
מֵת וּבָנָיִם לֹא-הָיוּ לוֹ: לְמַה יַּגְרַע שֵׁם-אֲבִינֹה מֵתוֹךְ מִשְׁפַּחְתּוֹ
כִּי אֵין לוֹ בֶּן תִּנְהַלְנֵנוּ אַחֲזָה בְּתוֹךְ אַחֵי אֲבִינֹה: וַיִּקְרַב מֹשֶׁה
אֶת-מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי יְהוָה:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לְאָמֹר: כִּן בְּנוֹת צִלְפַחֵד דְּבַרְתָּ נְתַן תִּתֵּן
לָהֶם אַחֲזַת נַחֲלָה בְּתוֹךְ אַחֵי אֲבִיהֶם וְהִעֲבַרְתָּ אֶת-נַחֲלַת
אֲבִיהֶן לָהֶן: וְאֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לְאָמֹר אִישׁ כִּי-יָמוּת וּבֶן
אֵין לוֹ וְהִעֲבַרְתֶּם אֶת-נַחֲלָתוֹ לְבָתּוֹ: וְאִם-אֵין לוֹ בֵּת וְנָתַתֶּם
אֶת-נַחֲלָתוֹ לְאֲחָיו: וְאִם-אֵין לוֹ אַחִים וְנָתַתֶּם אֶת-נַחֲלָתוֹ
לְאֲחֵי אֲבִיו: וְאִם-אֵין אַחִים לְאֲבִיו וְנָתַתֶּם אֶת-נַחֲלָתוֹ לְשֹׂאֲרוֹ
הַקָּרֵב אֵלָיו מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וַיִּרֶשׁ אֹתָהּ וְהָיְתָה לְבֵנִי יִשְׂרָאֵל לַחֲקַת
מִשְׁפָּט כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה עַל־הַעֲבָרִים הַזֶּה וְרָאָה אֶת-
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וְרָאִיתָה אֹתָהּ וְנֹאסַפְתָּ אֶל-
עַמּוּךְ בְּסֵאתָהּ כַּאֲשֶׁר נֹאסַף אֱהֲרֹן אַחִיךָ: כַּאֲשֶׁר מָרִיתֶם פִּי
בַּמִּדְבָּר צֹן בַּמְרִיבֹת הַעֵדָה לְהַקְדִּישֵׁנִי בְּמִים לַעֲיִנֵיהֶם הִם מִי-
מְרִיבֹת קֹדֶשׁ מְדַבְּרֵי-עֵן: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל-יְהוָה
לְאָמֹר: וַיִּפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי הַרוּחֹת לְכָל-בֶּשֶׂר אִישׁ עַל-הַעֵדָה:
אֲשֶׁר-יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר
יָבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֶדְתָּ יְהוָה כִּצְאֵן אֲשֶׁר אֵין-לָהֶם רֵעִיהֶ:
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה קַח-לְךָ אֶת-יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נּוֹן אִישׁ אֲשֶׁר-
רוּחַ בּוֹ וּסְמַכְתָּ אֶת-יָדְךָ עָלָיו: וְהִעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֱלֹעֶזֶר
הַכֹּהֵן וּלְפָנֵי צִלְפַחֵד וְצִוִּיתָה אֹתוֹ לַעֲיִנֵיהֶם: וְנָתַתָּה מִהוֹדֵךְ
עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָל-עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וּלְפָנֵי אֱלֹעֶזֶר הַכֹּהֵן
יַעֲמֹד וְשָׂאֵל לוֹ בְּמִשְׁפַּט הָאוֹרִים לִפְנֵי יְהוָה עַל-פִּיו יֵצֵאוּ וְעַל-
פִּיו יָבֹאוּ הוּא וְכָל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹתוֹ וְכָל-הַעֵדָה: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח אֶת-יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲמֹדָהוּ לִפְנֵי אֱלֹעֶזֶר
הַכֹּהֵן וּלְפָנֵי צִלְפַחֵד:

וְזֶה דִבְרֵי אֲשֶׁר-עָוָה
יְהוָה לְבָנוֹת צִלְפַחֵד לְאָמֹר לְטוֹב בְּעֵינֵיהֶם תִּהְיִינָה לְנָשִׁים אֲךָ
לְמִשְׁפַּחַת מֹשֶׁה אֲבִיהֶם תִּהְיִינָה לְנָשִׁים: וְלֹא-תִסָּב נַחֲלָה
לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמַּטֵּה אֶל-מַטֵּה כִּי אִישׁ בְּנַחֲלַת מַטֵּה אֲבִתּוֹ
יִדְבְּקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל: וְכָל-בֵּית יִרְשֵׁת נַחֲלָה מִמַּטּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְאֶחָד מִמִּשְׁפַּחַת מַטֵּה אֲבִיהֶם תִּהְיֶה לְאִשָּׁה לְמַעַן יִירְשׁוּ
בְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נַחֲלַת אֲבִיתּוֹ: וְלֹא-תִסָּב נַחֲלָה מִמַּטֵּה
לְמַטֵּה אַחֵר כִּי אִישׁ בְּנַחֲלָתוֹ יִדְבְּקוּ מַטּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה בֶּן עֶשְׂרֵן בְּנוֹת צִלְפַחֵד: וְתִהְיֶינָה מַחֲלָה
תְּרִצָּה וְחִגְלָה וּמַלְכָּה וְנִעָה בְּנוֹת צִלְפַחֵד לְבְנֵי דִדְיָהן לְנָשִׁים:
מִמִּשְׁפַּחַת בְּנֵי-מֹנָשֶׁה בְּרִי-יוֹסֵף הָיוּ לְנָשִׁים וְתִהְיֶינָה נַחֲלָתָן עַל-
מַטֵּה מִשְׁפַּחַת אֲבִיהֶן: אֵלֶּה הַמִּצְוֹת וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה בְּיַד-מֹשֶׁה אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵרְבַת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן וְרָחוּ:

3. אהים ויהוה אחיזו ברנה כ"ו

(כ"ו א) ותקרבתה בנות צלפחד כיון שמעו
בנות צלפחד שהארץ מתחלקת
לשבטים ולא לנקבות נתקבצו כולן זו על זו
לשול עצה, אטרו לא כרחמי ב"ו רחמי
המקום, ב"ו רחמי על הזכרים יותר מעל
הנקבות אבל מי שאמר והיה העולם אינו כן
אלא על הזכרים ועל הנקבות רחמי על הכל
שנאמר טוב ה' לכל ורחמי על כל בעשיו:
וְכִן בְּמִקְרָאִים שֶׁהוֹצִיאוּ דִבְרָה
עָלֶיהָ אֶת כָּל הַעֵדָה, וְעַלִּיהֶם נִגְזְרָה
לֹא נוֹכַל לַעֲלוֹת, יֵאָבֵל הַנְּשִׂאִים לֹא
הָיוּ עִמָּהֶם בְּעֵצָה, שְׁפָתוֹב לְמַעֲלָה
מִן הַפְּרִשָׁה (שם כו טו) כִּי אָמַר ה'
לָהֶם מוֹת יָמוּתוּ בַּמִּדְבָּר וְלֹא נוֹתַר
מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם כָּלֵב בֶּן יִצְחָר,
אִישׁ וְלֹא אִשָּׁה, עַל מַה שֶּׁלֹּא רָצוּ
לִפְנֵי לְאָרֶץ, אָבָל הַנְּשִׂאִים קָרְבוּ
לְבַקֵּשׁ נַחֲלָה בְּאָרֶץ. לְכָף נִקְטְבָה
פְּרִשָׁה זו סְמוּךְ לְמִיתַת דוֹר
הַמִּדְבָּר, שֶׁמִּשְׁשׁ פָּרְצוּ הָאָנָשִׁים
וְגִדְדוּ הַנְּשִׂאִים.

שפטיהי האי שלחמתי כסיתון וכוונ
(יהושע ה') וילך יהושע אליו ויאמר לו
יגאל וכל לפניהם יולא כראש ויכנס
ד"ט ואשר יביאם שלא העשה לו כדרך
כדברים. ש אשרך שזכית לכהני בניו של מקום

לך. את סנדוק לך ואת זה אהי מצור: אשר
רוח בו, כאשר שלח. שיוכל להלך כנגד רוח
של כל אחד ואחד: וסמכת את ידך עליו. סן לו
מהרצונך בסיודם כתיך. שלא יאמרו עליו לא
היה לו להרים ראש בימי משה: (יע) וזויתה אמו.
על ישראל. דע שמרמזין הם סכנים הם על מנת
שהקבל עליו:

9. "אן איון תי" סעוזיון נב"

לא כך למדתי כדחתך מהר סיני. כך הגרסה
בגמרא רידן למדתי ולא למדתי לשון רבים.
ונראה דעמא טעים בדבר זה לזיך הענין, שאומר כי
נזמין דרק לי למדת הלכה זו, בודאי לאו על הסם אחרמי
מילתא כהא דרק אלי סגיד הלכה, אלא גרמי זה היה מן
הסמים להוכוח דהלכה זו שייכה לעמי שלי עמיד לקיים
חיותי, ואל מרע"ה כן דברת דוז הכחה שהלכה זו שייכה
לך שעל ידך תתקיים בפועלו לכן אל קריינא דאנראת
וכו' כי הוילי ואין מורין לו לעשות בפירוש נחמס מרע"ה
לומר משל דאמרי חנישי כלבר והוא יבין מדעתי לעשות מעשה:

6. "שח אנש"י גטת"

משה ח ידר בעורף אויבך, ישתחו לך בני
אביר.
בתוספתא ברכות נאמרו טעמים מפני מה זכה
יהודה למלכות, יעוויין שם. ואולי יתכן עוד
כי בשמואל"א טו, ד: "וישמע שאול את העם
ויפקדם בטלאים ומאתיים אלף רגלי ועשרת
אלפים איש יהודה". ולבסוף כתוב (שם פסוק
ט): "ויחמול שאול והעם וכו'" ונראה כי אך
"העם" חמל, אבל מספר אנשי יהודה החרימום
בלא חמלה. ולכן כיון שלא חטאו בעמלק
זכה במלכות, ונכון. וזה שאמר, משום ש"יידך
בעורף אויבך" — שלא תחמול על עמלק —
לכן "ישתחו לך וכו'". וזהו שתי מצוות —
להכרית זרעו של עמלק, ולהקים להם מלך

4. אהים סניו סעז

(א) ותקרבתה בנות צלפחד, כיון שמעו
בנות צלפחד שהארץ מתחלקת
לשבטים ולא לנקבות נתקבצו כולן זו על זו
לשול עצה, אטרו לא כרחמי ב"ו רחמי
המקום, ב"ו רחמי על הזכרים יותר מעל
הנקבות אבל מי שאמר והיה העולם אינו כן
אלא על הזכרים ועל הנקבות רחמי על הכל
שנאמר טוב ה' לכל ורחמי על כל בעשיו:
וְכִן בְּמִקְרָאִים שֶׁהוֹצִיאוּ דִבְרָה
עָלֶיהָ אֶת כָּל הַעֵדָה, וְעַלִּיהֶם נִגְזְרָה
לֹא נוֹכַל לַעֲלוֹת, יֵאָבֵל הַנְּשִׂאִים לֹא
הָיוּ עִמָּהֶם בְּעֵצָה, שְׁפָתוֹב לְמַעֲלָה
מִן הַפְּרִשָׁה (שם כו טו) כִּי אָמַר ה'
לָהֶם מוֹת יָמוּתוּ בַּמִּדְבָּר וְלֹא נוֹתַר
מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם כָּלֵב בֶּן יִצְחָר,
אִישׁ וְלֹא אִשָּׁה, עַל מַה שֶּׁלֹּא רָצוּ
לִפְנֵי לְאָרֶץ, אָבָל הַנְּשִׂאִים קָרְבוּ
לְבַקֵּשׁ נַחֲלָה בְּאָרֶץ. לְכָף נִקְטְבָה
פְּרִשָׁה זו סְמוּךְ לְמִיתַת דוֹר
הַמִּדְבָּר, שֶׁמִּשְׁשׁ פָּרְצוּ הָאָנָשִׁים
וְגִדְדוּ הַנְּשִׂאִים.

והשם אהים סניו
למשפחות מנשה בן יוסף,
כשם שחיוב יוסף את ארץ ישראל כך חבבו
בנות צלפחד: *וילי, כאמרו כ"ו

למנו רטט של עולם נלוי וידוע למיך דעתו של כל אחד
ואחד וליך דומין זה לזה מנה עליהם מנהיג
שיא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו: (ח) אשר
יאל לפניהם. לא כדרך מלכי האומות שיושבים
בגמיהם ומשליחין את היילוחיהם למלחמה אלא כש

שפטיהי האי שלחמתי כסיתון וכוונ
(יהושע ה') וילך יהושע אליו ויאמר לו
יגאל וכל לפניהם יולא כראש ויכנס
ד"ט ואשר יביאם שלא העשה לו כדרך
כדברים. ש אשרך שזכית לכהני בניו של מקום

אמר ליה רבא נואי טעמא אמר מר הכי
האמר ר' אהאיבר הנינא מאי דכתיב ורועיה
*וונות יאבד הון כל האומר שמועה זו נאה וזו
אינה נאה מאבד הונה של תורה *אמר ליה
הדרי בי

7. אהים סניו סעז

וכלפי נשאל והנשאל פניו כלפי
הגרוד הזה והנשאל אומר *כה אמר ה' עלה והצלח ירבי יהודה אומר אין
צריך לומר כה אמר ה' אלא עלה והצלח אין שואלין בקול שנאמר
*ושאל לו יולא מהרהר בלבו שנאמר *ושאל לו לפני ה' אלא כדרך
שנאמרה תנה בתפלתה *שנאמר *והנה היא מדברת על לבה

והשם יולא סעז
לשנים מחזירין לו שנים שנאמר *וישאל דוד
בה' לאמר הארדוף אתרי הגרוד הזה האשגנו
ויאמר (ה') לו רדוף כי השג תשיג והצל תציל

11. אהי יולתה קול

דואג לעצמך? ומסיים שם: "ואין לך גדול מאלהו ולא נתקנא אלא על
עצמו". ביטוי חריף של חז"ל. אנחנו לא היינו יכולים לומר זאת. יש מקום
לנתח ולראות בתוך הקנאות, שכאילו לשם שמים, דאגה אישית פרטית.
כל קנאת בשר ודם היא חסרה. היא גובלת עם כעס ומידות רעות. היא
לובשת לבוש של יראת שמים, אבל בעצם נמשכת מרקבון נפשי של שנאה.
כשהייתי בחו"ל, נפגשתי עם הצירטקובר רבי'ה. היה יהודי חשוב. הוא
אמר לי ביידיש: תאמר ליהודים שבארץ ישראל, שרק בלי קנאות תהיה
יהדות בארץ ישראל.
הרבי מאוסטרובצה היה גאון וקדוש ממש. אדם מקורי באופן מיוחד.
קרוב משפחה שלנו היה מקורב אליו, ושאל אותו אודות מכתב שפרסמו
קנאים רשעים ומחוצפים, כאילו בשמו, נגד הציונות. הוא השיב, שהוא
שונא גמור למי שמחזיק במחלוקת על לא דבר. שקר וכזב שיש להם מכתב
ממנו. התורה פרסמה את פינחס בן אלעזר בן אהרן, כי רק הוא ראוי לקנא
קנאת ה' צבאות, ואף שהיו בעם ישראל עוד גדולים וקדושים, ומה יאמרו
היום, חלושי דעת, כי הם מקנאים לאמת, והאמת רחוק מהם, כרחוק מזרח
ממערב. כך היו דבריו של הרבי מאוסטרובצה.

2. אהים סניו סעז

ויהי ופעלות המנחה ויהי
אליהו הנביא ויאמר יהוה אליהו אברהם יצחק וישראל היו
וידע כי אתה אלהים בישראל ואני עבדך וכדברך עשיר
את כל הדברים האלה: עניי יהוה עניי וידעו העם הזה כי
אתה יהוה האלהים ואתה הסבת את-לפס אחרות: ותפ
אש-יהוה ותאכל את-העלה ואת-הענינים ואת-האבני
ואת-העפר ואת-המים אשר-פתעלה לחכה: וירא כי
העם ויפלו על-פניהם ויאמרו יהוה הוא האלהים יהוה הוא
האלהים: ויאמר אליהו להם תפשו את-נביאי הפעל אי
אל-ימלט מהם ויתפשו ויורדס אליהו אל-נחל קיש
וישחטס שם:

סניו סניו סעז

מלאך והשחית בעם בא וחבטן לפני
המקום אמר לפניו רבש"ע על אלויפלו כ"ד
אלף מישראל שנאמר *ויהיו המתים במגפה
ארבעה ועשרים אלף והיינו דכתיב *ויעמד פנחס ויפלל *אמר רבי אלעזר
ויתפלל לא נאמר אלא ויפלל מלמד כביכול שעשה פלילות עם קונו

6. סניו סניו סעז

חרפו אויבך ה' אשר חרפו עקבות משיחך)
תניא ר' יהודה אומר דור שבן בא בו
*בית הוועד יהיה לונות והגליל יתרב
והגבלן יאשם [ג] ואנשי גבול יסובכו מעיר
לעיר ולא יחוננו וחכמת הסופרים תסרת ויראי
חמא ימאסו [ג] לפני הדור כפני כלב והאמת
נעדרת שנאמר *ותהי האמת נעדרת (ו) (וסר
מרע משתולל) מאי ותהי האמת נעדרת
אמרי דבי רב מלמד שנעשית עדרים עדרים
והולכת לה מאי וסר מרע משתולל אמרי
דבי ר' שילא כל מי שסר מרע משתולל על

הבריות
תנו רבנן *כיניד שואלין השואל פניו
כלפי נשאל והנשאל פניו כלפי שכינה השואל אומר *ארדוף אתרי
הגרוד הזה והנשאל אומר *כה אמר ה' עלה והצלח ירבי יהודה אומר אין
צריך לומר כה אמר ה' אלא עלה והצלח אין שואלין בקול שנאמר
*ושאל לו יולא מהרהר בלבו שנאמר *ושאל לו לפני ה' אלא כדרך
שנאמרה תנה בתפלתה *שנאמר *והנה היא מדברת על לבה

והשם יולא סעז

לשנים מחזירין לו שנים שנאמר *וישאל דוד
בה' לאמר הארדוף אתרי הגרוד הזה האשגנו
ויאמר (ה') לו רדוף כי השג תשיג והצל תציל

ויהוה יולא סעז
לשנים מחזירין לו שנים שנאמר *וישאל דוד
בה' לאמר הארדוף אתרי הגרוד הזה האשגנו
ויאמר (ה') לו רדוף כי השג תשיג והצל תציל